

ارتباط مادر-کودک، همسازی کودکان و نوجوانان، تقلید و عملکرد شناختی

Mother-Child Relationship, Children's and Adolescents' Adjustment, Imitation, and Cognitive Performance

با توجه به اهمیت ارتباط والد-کودک در این بخش ابتدا دو پژوهش که دستاورد بررسی اثر این ارتباط بر سازش‌یافتگی روان‌شناختی و مقابله با تنیدگی است، مطرح می‌شود. سپس در زمینه تحول شناختی ارزیابی تقلید در کودکان اوتیسم و آخرین بررسی‌های انجام‌شده در زمینه تأثیر خواب بر عملکرد شناختی کودکان در اختیار پژوهشگران قرار می‌گیرد.

Golombok, S., Readings, J., Blake, L., Casey, P., Marks, A., & Jadva, V. (2011). Families created through surrogacy: Mother-child relationships and children's psychological adjustment at age 7. *Developmental Psychology*, 47(6), 1579-1588.

خانواده‌های به‌وجود آمده از طریق رحم جایگزین: ارتباط مادر-کودک و همسازی روان‌شناختی کودکان در هفت سالگی
هر سال، شمار فزاینده‌ای از کودکان از طریق رحم جایگزین به دنیا می‌آیند و در نتیجه فاقد رابطه ژنتیکی و/یا جنینی با مادر خود هستند. این پژوهش به بررسی اثر رحم جایگزین در ارتباط مادر-کودک و همسازی روان‌شناختی کودکان اختصاص دارد. ارزیابی مثبت و منفی مادرانه، تعامل مادر-کودک، و همسازی کودک در ۳۲ خانواده با رحم جایگزین، ۳۲ خانواده با تخمک اهدا شده و ۵۴ خانواده طبیعی دارای یک کودک هفت ساله، اجرا شد. هیچ تفاوتی در ارزیابی‌های منفی و مثبت مادرانه و یا همسازی کودک یافت نشد، اگرچه تعامل مادر-کودک خانواده‌های به‌وجود آمده از اهدای رحم جایگزین و تخمک نسبت به خانواده‌های طبیعی کمتر مثبت بود. این یافته‌ها نشان می‌دهند کودکان خانواده‌های به‌وجود آمده از اهدای رحم جایگزین و تخمک در سال‌های اولیه مدرسه، از عملکرد خوبی برخوردارند.

Abaid, J. L., & Rudolph, K. D. (2011). Maternal influences on youth responses to peer stress. *Developmental Psychology*, 47(6), 1776-1785.

تأثیر مادر بر پاسخ جوانان به تنیدگی همسالان
درک اینکه چگونه جوانان سبک‌های ویژه‌ای را برای پاسخگویی به تنیدگی ایجاد می‌کنند، برای افزایش مقابله مؤثر، ضروری است. این پژوهش آینده‌نگر، مشارکت تعاملی جامعه‌پذیری مادران برای مقابله و تنیدگی همسالان را با پاسخهای جوانان به تنیدگی همسالان بررسی کرد. ۱۴۴ نوجوان (M=۱۲ سال، SD=۱/۲۲) و مادران آنها به پرسشنامه و مصاحبه‌های نیمه‌ساخت‌دار در دو نوبت طی یک سال پاسخ دادند. نتایج نشان دادند روشهای مقابله بدون درگیر شدن مادران، به ویژه برای جوانانی که سطوح پایین روش درگیر شدن را دریافت می‌کردند، پاسخهای سازش‌نا یافته‌تری به تنیدگی را پیش‌بینی کرد، و روش مقابله درگیر شدن از آنان در برابر پاسخهای سازش‌نا یافته به تنیدگی محافظت می‌کرد. نکته مهم اینکه، این اثرات فقط در زمینه تنیدگی شدت یافته همسالان پدید آمد. این پژوهش حاکی از آن است که جامعه‌پذیری مادرانه برای مقابله، دارای نیروی بالقوه برای حمایت و یا تضعیف تحول جوانان از یک منبع مؤثر پاسخ به تنیدگی است.

Young, G. S., Rogers, S. J., Hutman, T., Rozga, A., Sigman, M., & Ozonoff, S. (2011). Imitation from 12 to 24

months in autism and typical development: A longitudinal Rasch analysis. *Developmental Psychology*, 47(6), 1565-1578.

تقلید از ۱۲ تا ۲۴ ماهگی در کودکان درخودمانده و عادی: تحلیل طولی راش (Rash)

تحول تقلید طی سال دوم زندگی نقش مهمی در تحول حوزه اجتماعی-شناختی مانند زبان و یادگیری اجتماعی، ایفا می‌کند. نقص توانایی تقلید در افراد مبتلا به درخودماندگی (ASD) از نوپایی تا بزرگسالی که بارها و بارها به اثبات رسیده، این امکان را مطرح می‌کند که اختلال‌های اولیه به‌وجود آمده در تقلید با شروع درخودماندگی و نقص در زبان و تعامل اجتماعی- که اختلال را توصیف می‌کند- همراه است. این پژوهش به بررسی تحول تقلید در ۱۵۴ نوزاد ۱۲ تا ۲۴ ماهه که در معرض خطر خانوادگی برای ابتلا به درخودماندگی هستند و ۷۸ نوزاد با تحول بهنجار اختصاص دارد که تا ۳۶ ماهگی برای درخودماندگی یا دیگر تأخیرهای تحولی مورد ارزیابی قرار گرفتند. این بررسی معیاری برای تحول توانایی تقلید، تعیین و تفاوت‌های گروه‌ها را در طول زمان، با استفاده از مدل اندازه‌گیری تحلیلی راش بررسی کرد. نتایج، ساختار نهفته چند بُعدی تقلید و توالی مهارت تقلید را که در طول زمان برای همه گروه‌ها ثابت بود، تأیید کرد. نتایج همچنین نشان دادند تمام گروه‌ها افزایش خطی مشابه قابل توجهی را در توانایی تقلید بین ۱۲ و ۲۴ ماهگی دارند و این افزایش با رشد فردی در زبان بیانی و رتبه تعامل اجتماعی رابطه داشت، اما با تحول حرکتی مناسب مرتبط نبود. تحول تقلید در گروهی از کودکان که در سه سالگی به درخودماندگی مبتلا شدند در مقایسه با گروه بهنجار، در طول زمان با تأخیر همراه بود، اما از تحول تقلید در سایر نوزادان که در معرض خطر بالای ابتلا به دیگر تأخیرهای شناختی نامرتبط با درخودماندگی بودند، غیرقابل تشخیص بود.

Bub, K. L., Buckhalt, J. A., El-Sheikh, M. (2011). Children's sleep and cognitive performance: A cross-domain analysis of change over time. *Developmental Psychology*, 47(6), 1504-1514.

خواب کودکان و عملکرد شناختی: تحلیل چند بُعدی تغییر در طول زمان

رابطه بین تغییر در عملکرد شناختی کودکان و تغییر در مشکلات خواب طی سه سال بررسی شد و وضعیت اقتصادی اجتماعی خانواده، نژاد/قومیت کودک و جنس به عنوان تعدیل‌کننده این مشارکت، مورد بررسی قرار گرفتند. شرکت‌کنندگان ۲۵۰ دختر و پسر کلاس دوم و سوم (۸-۹ ساله در نوبت یک) بودند. در هر ارزیابی، عملکرد شناختی کودکان (درک کلامی، سرعت تصمیم‌گیری) با استفاده از ویرایش سوم تست توانایی‌های شناختی وودکاک-جانسون اندازه‌گیری شد، و مشکلات خواب (مشکل خواب‌آلودگی، خواب/بیداری) از طریق خودگزارش‌دهی جمع‌آوری شد. الگوی رشد فردی نشان داد کودکانی که افزایش در خواب‌آلودگی را گزارش کردند در مقایسه با همسالان خود که کاهش خواب‌آلودگی را گزارش دادند، که در طول زمان، در درک کلامی رشد کمی را نشان می‌دهند. این کودکان در پایان بررسی حدود ۱۱ مورد نقص شناختی داشتند، اما بین مشکلات خواب/بیداری یا سرعت تصمیم‌گیری رابطه‌ای یافت نشد. نژاد/قومیت کودک و جنس در این رابطه، اثر تعدیل‌کننده داشت و خواب‌آلودگی به‌عنوان یک عامل آسیب‌پذیر برای نتایج ضعیف شناختی، به ویژه در میان کودکان و دختران آفریقایی-آمریکایی، عمل کرد. تفاوت در عملکرد شناختی برای کودکان آفریقایی-آمریکایی واجد روند خواب‌آلودگی بالا و پایین، در دامنه ۱۶ تا ۱۹ امتیاز و برای دختران در دامنه ۱۱ تا ۱۹ امتیاز قرار داشت. نتایج بر ادبیات موجود در زمینه بررسی رابطه بین خواب و عملکرد شناختی در کودکان اساسی را بنیان نهاد و برای نخستین بار نشان داد روند خواب کودکان طی سه موج، با تغییر در عملکرد شناختی آنها در طول زمان همراه است.

ترجمه زهره صیادپور

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران جنوب